

■ هست یا نیست!

دکتر ا.م از شیراز در نامه‌ای به ماهنامه دارویی رازی نوشته‌اند:

«... دارو به عنوان یک کالای استراتژیک در دنیای امروز به حساب می‌آید به گونه‌ای که آن را در کنار غذا و اسلحه از جمله کالاهای اساسی برای رقابت در جهان به حساب می‌آورند، بازار دارو در جهان سالانه گردش حدود هزار میلیارد دلار را به خود اختصاص می‌دهد که آمریکای شمالی بیشترین سهم را با ۳۸ درصد در اختیار داشته و پس از آن اروپا، آسیا و اقیانوسیه در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند. روند خودکفایی در این محصول از گذشته تا امروز تفاوت‌های بسیاری کرده است در حالی که ما پیش از انقلاب اسلامی صنعت داروسازی نداشتیم و هم اکنون تولید بیش از ۹۵ درصد داروها در کشور صورت می‌پذیرد و

در تولید مواد اولیه دارویی نیز قریب به ۳۰ درصد نیاز خودمان را تولید می‌کنیم. با این وجود، مشکل دارویی کشور در جای دیگری است، به گونه‌ای که از بازار حدود ۳۵۰ هزار میلیارد ریالی دارویی کشور، از لحاظ حجمی کمتر از ۵ درصد داروهای ما وارداتی می‌باشد، ولی همین ۵ درصد نزدیک به ۴۰ درصد ارزش ریالی بازار دارویی را به خود اختصاص داده است.

یکی از دیگر مشکلات عمده در موضوع تولید دارو، عدم تعلق گرفتن ارز دولتی است، بدین معنی که علی‌رغم آن که ارز دولتی برای تهیه مواد اولیه دارویی در اختیار شرکت‌های داروسازی قرار می‌گیرد اما در بخش‌های جانبی تولید از جمله در قسمت بسته‌بندی و سایر موارد ارز تعلق نمی‌گیرد و این مشکلی است که برخی از داروسازان با آن دست و پنجه نرم می‌کنند. این در حالی است که

با بروز برخی مشکلات همواره سودجویانی در پی اختلال بوده و در این حوزه نیز اقدام به اختکار دارو می‌کنند. اظهار نظرها در مورد شرایط کنونی دارو به دلیل عدم اطلاع‌رسانی مناسب متفاوت است چند مورد را با هم مرور کنیم:

دکتر ایرج فاضل، رئیس انجمن جراحان ایران، در گفت و گو با خبرنگار بهداشت و درمان خبرگزاری فارس می‌گوید که بی‌توجهی‌های مسئولان به عرصه تولید دارو به بحران دارویی منجر می‌شود و مشکلات صنعت تولید دارو در کشور جدی است. نشانه‌های آن چندان هم غیر قابل رؤیت نیست و اگر مسئولان تدبیر نکنند در آینده با مشکلات جدی و حتی بحران در عرصه دارو مواجه می‌شویم. با توجه به شواهد و مسایل موجود در صنعت دارویی کشور بسیاری از کارشناسان معتقدند که در آینده نزدیک دچار اشکالات مهمی در زمینه تأمین دارو در کشور می‌شویم، به خصوص این که اطلاع‌رسانی در مورد نحوه و میزان مواد اولیه دارویی که به کشور وارد می‌شود، شفاف نیست.

وی ادامه می‌دهد که معلوم نیست این مواد از کجا و چگونه به دست می‌آیند و بسیاری از مسایل مبهم است. با این روند پیش بینی می‌شود در آینده نزدیک کارخانه‌های دارویی کشور با مشکلات جدی مواجه شوند.

وی در پاسخ به این پرسش که آمار تولیدات مواد اولیه دارو در کشور حدود ۴۰ درصد است، وضعیت دارویی در کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید، گفت که من شخصاً خیلی به این آمار استناد نمی‌کنم و علامت سؤال و نگرانی‌های جدی وجود دارد و از هم اکنون نشانه‌های مشکلات جدی در عرصه

دارویی قابل رویت می‌باشد. مشکلات عرصه دارو در کشور به تدریج خودش را نشان می‌دهد و مسئولان باید هر چه زودتر برای جلوگیری از آن تدبیر کنند.

دکتر مرضیه وحید دستجردی، وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌گوید که با وجود مشکلات اقتصادی در کشور، از نظر دارو در کشور کمبودی نداریم، ذخیره استراتژیک دارو در کشور مناسب است اما باید مراقبت کنیم که داروهای موجود وارد بازار کاذب نشوند. وی ادامه می‌دهد که ممکن است یک سری افراد سوچود بخواهند داروهای مورد نیاز بیماران را ذخیره کنند و بعد در بازار، کمبود مصنوعی درست کنند. به همین خاطر سعی کردیم با ایجاد پرونده برای بیماران داروها را براساس نیاز مناطق توزیع کنیم و در اختیار بیماران قرار دهیم تا جلوی سوءاستفاده افراد سودجو گرفته شود.

دکتر ناصر نقدی، مدیر عامل هولدینگ داروپخش، نیز با تایید موضوع اختکار دارو در کشور پیش از این گفته بود: بخش مهمی از کمبود دارو به دلیل مشکلات اختصاص ارز دولتی است. در حال حاضر وزارت بازرگانی به یک سری مواد اولیه دارویی ارز دولتی می‌دهد، در حالی که دستگاه‌ها و بسته‌بندی دارو که بخش مهمی از پروسه تولید است با ارز آزاد باید به کار خود ادامه دهد و این موضوع کارخانه‌های داروسازی را دچار چالش کرده است. در حال حاضر به داروهای ساخته شده، ارز دولتی تعلق می‌گیرد اما به غیر از بخشی از مواد اولیه، به بخش‌های جانبی تولید دارو ارز مرجع داده نمی‌شود.

در شرایطی که موضوع افزایش قیمت ارز مشکلاتی را در حوزه‌های مختلف از جمله دارو ایجاد کرده بود و وزارت بهداشت برای تامین ارز دارویی تدابیری را انجام داد. حالا این اقدام به ثمر نشست و وزیر بهداشت با اعلام این که ۴۰۰ میلیون دلار از ارز دارویی کشور تامین شده است، خبر خوشی را همزمان با عید قربان به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان دارو داد.

خانم دکتر مرضیه وحید دستجردی در حاشیه افتتاح خط تولید آنژیوکت در یک شرکت تجهیزات پزشکی هلال احمر اظهار داشت: با کمک و همکاری برخی مدیران بانک مرکزی در حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون دلار ارز دارویی کشور تامین شد و امیدواریم با همت بانک مرکزی که در زمینه نیاز دارویی مردم و بیماران را به خوبی درک کرده بتوانیم دو میلیارد دلار ارز نیاز دارویی کشور را نیز تامین کنیم.

دکتر شهاب‌الدین جنیدی، عضو هیات مدیره انجمن داروسازان ایران، با بیان این مطلب به

خبرنگار بهداشت درمان باشگاه خبرنگاران اظهار داشته که با توجه به عدم تخصیص ارز لازم برای تهیه مواد اولیه دارویی و اعتبارات و هماهنگی‌های سازمان‌های مربوط، به طور حتم با کمبود دارو مواجه خواهیم شد. برای از بین بردن بازار التهابی به وجود آمده پس از کمبودهای دارویی حتی نیاز به ۳ برابر تولیدات پیشی جهت اشباع بازار داریم. عدم وجود دارو در وقت مناسب و کمبود داروی بیماران صعب‌العلاج و مزمن، سلامت بیماران را به مخاطره انداخته که امید داریم با پیگیری‌های لازم از سوی مسئولان امر، در اسرع وقت نسبت به رفع این معضل چاره‌اندیشی‌های لازم انجام شود. حالا سؤال این است که این ۱۵۰ قلم کمبود دارو هست یا نیست؟ اگر نیست، پس این نسخه به دستان سرگردان در داروخانه‌ها چه کسانی هستند؟ آیا کمبود ارز برای تهیه دارو داریم یا نه؟ اگر نداریم، پس تولیدات کارخانجات دارویی کجا می‌روند؟.....»

